

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/111/2025
Identifikačné číslo spisu:	2120205743
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2120205743.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobcu Bytového družstva so sídlom v Trnave, Trnava, Ludvika van Beethovena 26, IČO: 00175480, zastúpeného advokátskou spoločnosťou UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Mliekárská 2, IČO: 36662291, proti žalovanej Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31575951, zastúpenej advokátskou spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36853186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 11Csp/42/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2021 sp. zn. 23CoCsp/57/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2021 sp. zn. 23CoCsp/57/2021 zrušuje a vec v mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 01. júla 2021 č. k. 11Csp/42/2020-231 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie po citovaní § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 3 písm. i), § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 53 ods. 12, § 53a ods. 1 § 451 ods. 1, 2, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a) a b), § 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, § 24a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 8b ods. 1, 3, § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len ZoVB) vecne dôvodil tým, že medzi stranami nebolo sporným, že žalovaná ako banka (pod obchodným menom Dexia banka Slovensko a.s.) a žalobca - správca ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome H. V. X-XX, F. uzavreli dňa 09. mája 2007 Zmluvu o termínovanom úvere č. XX/XXX/XX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1.000.000 Sk za účelom obnovy bytového domu a odstránenia systémových porúch bytového domu. V konaní sa žalobca ako správca bytového domu domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že žalovaná

neoprávnene zvýšila od 01. júla 2011 úrokové rozpätie z 0,9 % p.a. na 2,50 % p.a.. Žalobca žiadal vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 21. júla 2018 do dňa podania žaloby (t. j. do 20. júla 2020), keď na obdobie do 20. júla 2018 (vrátane splátky zo dňa 20. júla 2018) sa vzťahoval rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 22C/78/2017-381 zo dňa 17. apríla 2019. Suma bezdôvodného obohatenia mala predstavovať sumu 385,66 Eur ako rozdiel medzi sumou, ktorú vlastníci bytov žalovanej zaplatili po zvýšení úrokovej sadzby, a sumou, ktorú by zaplatili na úrokoch bez zvýšenia úrokovej sadzby. Nebolo pritom sporným, že úver bol splácaný v zmysle Prehľadu splátok úveru. Žalobca nárok odôvodnil tým, že žalovaná získala bezdôvodné obohatenie plnením na základe neplatného ustanovenia bodu 5.5. zmluvy, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 124/2020 a stanovisko Národnej banky Slovenska zo dňa 28. apríla 2016. Podľa súdu prvej inštancie sú uvedené súdne rozhodnutia na prejednávanej veci neaplikovateľné, keďže vychádzajú z iných skutkových okolností. Predovšetkým, v uvedených konaniach nebola posudzovaná zmluva o termínovanom úvere uzavretá za účelom obnovy bytového fondu, v ktorej by ako dlžníci vystupovali vlastníci bytov zastúpení správcom; v uvedených konaniach bola posudzovaná zmluva o hypotekárnom úvere, t. j. iný typ úverového produktu, v ktorej ako dlžníci vystupovali obyčajné fyzické osoby bez zastúpenia, a teda išlo o iný typ zmluvy ako v prejednávanej veci. Navyše, znenie bodov 4.6. z porovnáwanej veci a 5.5. z veci prejednávanej ani nie je totožné, keďže je inak definovaná zmena miery rizika klienta. Vzhľadom na uvedenú odlišnosť skutkových okolností oboch prípadov a odlišné znenie dojednaní zmlúv nie je možné automaticky prihliadať na to, že ustanovenie bodu 4.6. Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/128/05 zo dňa 10. mája 2005 je neprijateľnou podmienkou a je neplatné, t. j. nie je možné aplikovať ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o stanovisko Národnej banky Slovenska (NBS), NBS sa v stanovisku (ktoré pre súd ani nie je záväzné) žiadnym spôsobom nevyjadruje k citovanému bodu 5.5. zmluvy, ale iba k bodu 12.1.1.1. zmluvy (uplatnenie sankčného zvýšenia), na základe ktorého ustanovenia však k zvýšeniu úrokového rozpätia v prejednávanej veci neprišlo.

1.2. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že pokiaľ ide o znenie bodu 5.5. zmluvy, považoval ho za určité a zrozumiteľné, a teda v tomto smere za platne dojednané (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a contrario). Zo znenia bodu 5.5. zmluvy, za použitia interpretačných pravidiel v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vyplýva, že žalovaná je oprávnená jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu (resp. úrokové rozpätie), ak dôjde k zmene miery rizika klienta, ktorá zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta alebo so zmenou rizikovej váhy klienta, pričom sa porovnávajú skutočnosti v čase posledného posúdenia miery rizika klienta s aktuálnymi skutočnosťami. Pojmy „miera rizika klienta“ a „rating klienta“ sú pritom ekonomickými pojmami, ktorých význam musel byť žalobcovi ako správci a zároveň podnikateľovi zrejmy. Pojem „miera rizika klienta“ pritom znamená pravdepodobnosť zlyhania klienta pri splácaní úveru a tento pojem sa nepoužíva len v uvedenom bode 5.5., ale aj v bode 5.7. zmluvy, ktorý rieši možnosť prehodnotenia miery rizika na žiadosť klienta. „Rating klienta“ predstavuje interné hodnotenie banky a hovorí o schopnosti splácať dlhy, pričom konkrétne hodnotiace postupy sú súčasťou know-how banky alebo ratingovej agentúry a preto ich podrobnosti nebývajú zverejňované. Zároveň je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že kontraktácia prebiehala medzi dvoma právnickými osobami - podnikateľmi, pričom správca ako profesionál v danej oblasti má mať dostatok vedomostí na porozumenie obsahu zmluvných dojednaní. Uvedené znenie ustanovenia zmluvy je tak s poukazom na jeho formuláciu zrozumiteľné a určité. Z uvedeného ustanovenia 5.5. je zrejmé, že správca si bol vedomý toho, že banka môže jednostranne zmeniť úrokové rozpätie v prípadoch uvedených v ustanovení. Tejto vedomosti zodpovedalo jazykové vyjadrenie ustanovenia, predchádzajúce rokovaniu banky a správcu o uzavretí zmluvy vrátane pripomienkovania, ako aj následné správanie sa, keď správca nakoniec aplikáciu uvedeného ustanovenia zo strany banky akceptoval. Na určitosť zmluvného dojednania nič nemení ani to, že v bode 5.5. zmluvy sa hovorí o zmene úrokovej sadzby, pričom banka pristúpila k zmene úrokového rozpätia. Sadzbu EURIBOR (predtým BRIBOR) neurčuje totiž žalovaná, ale príslušná európska inštitúcia, a preto ustanovenie bodu 5.5. možno aplikovať iba na zmenu úrokového rozpätia, nie na zmenu základnej sadzby, avšak v konečnom dôsledku došlo k zmene úrokovej sadzby ako takej. Uvedené je zrejmé aj z bodu 12.1.1.1. zmluvy, z ktorého vyplýva, že k zvýšeniu úrokovej sadzby dôjde práve zvýšením úrokového rozpätia. Súd poukazuje na to, že pri skúmaní platnosti a určitosť zmluvy je potrebné preferovať výklad v

prospech jej platnosti, pričom poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 640/2014, v zmysle ktorého „úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu.“.

1.3. Súd prvej inštancie tiež poukázal, že v prípade zmluvy o úvere nešlo o formulárovú zmluvu, do ktorej dlžník nemá možnosť zasiahnuť, ale správca zároveň ako odborne spôsobilá osoba mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Skutočnosť, že sa znenie ustanovení neskôr dojednaných zmlúv väčšinou zhodovalo so znením ustanovení skorších zmlúv (vrátane bodu 5.5.), nie je daná jednostranným pôsobením banky, ale zhodnou vôľou banky a správcu pri procese kontraktácie, a preto nejde o formulárové zmluvy, i keby sa niektoré ich ustanovenia zhodovali. Rozhodujúce je, že kontraktačný proces prebehol medzi žalovanou ako bankou a správcom, ktorý bol odborne spôsobilou osobou, a ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť a ak pri neskorších zmluvách nezasiahol, iba z vlastného rozhodnutia, nie preto, že by bola zmluva formulárová. Opätovne zdôraznil, že otázku neprijateľnosti zmluvnej podmienky je predovšetkým potrebné posudzovať podľa ustanovenia účinného v čase, keď sa zmluva uzatvárala, pričom podľa znenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, pre vylúčenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky postačovalo, aby išlo predmet plnenia alebo cenu plnenia, čo v tu prejednávanej veci bolo splnené, bez ohľadu na individuálnosť dojednania (čo však bolo naplnené tiež). Odhliadnuc od všetkého ustanovenie bodu 5.5. zmluvy umožňuje zmenu úrokového rozpätia aj v prospech spotrebiteľa, keďže banka má možnosť meniť, a teda aj znížiť, nielen zvýšiť, úrokové rozpätie, a preto tu chýba značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Napokon za istých podmienok aj ustanovenie § 53 ods. 15 písm. a) Občianskeho zákonníka (účinné od 01. júna 2010) umožňuje jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby zo strany dodávateľa a nepovažuje ho za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka.

1.4. Podľa názoru súdu prvej inštancie oznámenie zvýšenia úrokového rozpätia, s poukazom na znenie bodu 5.5. zmluvy, ani prípadné neoznámenie zvýšenia by nebolo dôvodom neúčinnosti alebo neplatnosti zvýšenia. Zvýšenie úrokového rozpätia bolo žalobcovi oznámené. Žalobca neuviedol žiadne skutkové tvrdenie, kedy mu malo byť oznámenie doručené, a prečo by to malo byť inokedy ako v období, ako je oznámenie datované (v júni 2011), t. j. ešte pred dňom zvýšenia úrokového rozpätia. Pokiaľ ide o námietku neurčitosti uvedeného oznámenia vznesenú žalobcom, nie je zrejmé, od absencie akých zákonných náležitostí žalobca neurčitosť oznámenia odvodzoval, keďže podľa zmluvy (bod 5.5. veta posledná) postačuje oznámenie samotnej zmeny bez stanovenia náležitostí oznámenia.

1.5. K dôvodnosti použitia bodu 5.5. zmluvy o úvere súd prvej inštancie odkázal na skutkové tvrdenie žalovanej vo vyjadrení k žalobe, a síce, že sa tak stalo v dôsledku zmeny ratingu klienta, pretože v rokoch 2008-2009 došlo k rozsiahlej ekonomickej kríze, v dôsledku ktorej sa celosvetovo sprísnilo posudzovanie rizikovej váhy klientov bankového sektora, keď zároveň s účinnosťou k 01. januáru 2009 došlo k zániku sadzby BRIBOR a jej nahradeniu sadzbou EURIBOR, ktorá v rokoch 2006-2011 výrazne znížila svoju hodnotu, čím sa stala pôvodná dohodnutá úroková sadzba, s ohľadom na určený rating klienta, neadekvátnou, pričom žalovaná v dôsledku porušenia povinností podľa bodu 10.1.4. zmluvy nemala k dispozícii všetky podklady na určenie výhodnejšieho ratingu klienta. Uvedené skutkové tvrdenie žalovanej žalobca nepoprel, a preto sa stalo nesporným. V prejednávanej veci došlo k zmene miery rizika klienta z dôvodu zmeny ratingu klienta, čím sa naplnil jeden z dôvodov, ktorý si banka a správca ako dôvod jednostrannej zmeny úrokového rozpätia dojednali v bode 5.5. zmluvy. Zmenou úrokového rozpätia (ktoré je jednou dvoch zložiek revizibilnej úrokovej sadzby) došlo v konečnom dôsledku aj k zmene úrokovej sadzby ako takej. Zároveň je možné zvýšenie úrokového rozpätia považovať za adekvátne, a to vzhľadom na to, že ustanovenie bodu 12.1.1.1. (ktoré žalovaná neaplikovala) umožňuje za určitých podmienok zvýšenie úrokového rozpätia až do 6,85 % p.a.. Bod 5.5. zmluvy pritom ani nemá hornú hranicu zvýšenia, napriek tomu žalovaná úrokové rozpätie zvýšila iba na hodnotu 2,50 % p.a., čo ani zďaleka nedosahuje úroveň možného zvýšenia dojednaného podľa bodu 12.1.1.1. zmluvy. Súd zároveň dodal, že nebolo preukázané, že by v čase zvýšenia úrokového rozpätia žalobca namietal neadekvátnosť zvýšenia. Navyše s poukazom na priemerné úrokové miery z úverov

bánk zverejnené na internetovej stránke NBS, úročenie úveru po zvýšení úrokového rozpätia bolo porovnateľné s priemerom, a teda zvýšenie bolo adekvátne.

1.6. Súd prvej inštancie napokon uzavrel, že vychádzajúc z uvedeného nebolo možné považovať bod 5.5. zmluvy za neprijateľnú zmluvnú podmienku a nebolo možné dospieť k záveru, že by žalovaná prijala bezdôvodné obohatenie na úkor vlastníkov bytov, pretože jej bolo plnené na základe platného zmluvného ustanovenia. Súd prvej inštancie preto žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. novembra 2021 sp. zn. 23CoCsp/57/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 zákona č. 150/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2.1. Podľa odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne.

2.2. Ani namietanie záveru súdu prvej inštancie, že znenie bodu 5.5. zmluvy je určité a zrozumiteľné, a teda v tomto smere platne dojednané (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a contrario) nemohlo podľa odvolacieho súdu obstať, pretože skutočnosť, že pojmy, ktoré žalovaný uvádzal v danom ustanovení žalobca nepoznal neznamená, že iba z tohto dôvodu je dané dojednanie neurčité a z tohto dôvodu neplatné. Žalobca ako právnická osoba založená výlučne za účelom správy bytových domov je povinný hospodáriť s majetkom vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome s odbornou starostlivosťou v súlade s podmienkami zmluvy o výkone správy (§ 8b ods. 2 písm. a) ZoVB. Preto sa možno dovolávať aj odbornej starostlivosti (a teda aj očakávať, že pokiaľ uzatváral Zmluvu o termínovanom úvere č. XX/XXX/XX zo dňa 09. 05. 2007, mal určité vedomosti a vedel čo podpisuje) a pokiaľ táto objektívna starostlivosť správcom dodržaná nebola, vytvára to zodpovednostný vzťah medzi ním a vlastníkami.

2.3. Odvolací súd nevidel dôvod neplatnosti sporného zmluvného dojednania ani pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ako bolo konštatované i súdom prvej inštancie, zmluva bola uzatváraná správcom vlastníkov bytom, u ktorého sa predpokladajú určité vedomosti, odvolací súd má za to, že zmluva bola dojednaná individuálne a ani výška zmeny úrokového rozpätia s ohľadom na okolnosti, za ktorých k nej banka pristúpila nebola v takej výške, ktorá by bola neprimeraná.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so závermi prvoinštančného súdu o individuálne dojednanej zmluve ako aj o oznámení zvýšenia úrokového rozpätia žalobcovi. Argumentácia žalobcu stála na tom, že dojednanie bodu 5.5 zmluvy o úvere považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, neskôr že ide o neplatne dojednané ustanovenie pre jeho neurčitosť a nezrozumiteľnosť. Žalovaná vo svojich vyjadreniach uviedla, z akého dôvodu nie je možné považovať predmetné dojednanie bodu 5.5 za neprijateľnú zmluvnú podmienku, vyjadrila sa aj k jeho určitosti a zrozumiteľnosti a zdôvodnila tiež za akých okolností mohla pristúpiť k zmene úrokového rozpätia. Vo veci boli ako dôkaz zo strany žalovanej navrhnuté výsluchy svedkov Ing. D. L. a Ing. W. O., keď žalovaná zároveň doložila i zápisnice z pojednávania z konania vedeného Okresným súdom Trnava sp. zn. 11C/51/2017 zo dňa 04. februára 2020 a sp. zn. 11C/33/2017 zo dňa 09. júla 2020, kde zo strany svedka Ing. L. boli vysvetlené okolnosti, za ktorých sa zmluvy uzatvárali, a vyjadrila sa aj k pojmom a okolnostiam za ktorých mohla žalovaná pristúpiť k zmene úrokového rozpätia a tým aj k zmene úrokovej sadzby, ktoré žalobca pred súdom prvej inštancie nevyvrátil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby žalobcovi priznal náhradu trov konania.

3.1. Dovolateľ namietal, že napádaný rozsudok je nepreskúmateľný, vykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti, nie je v súlade s platnou právnou úpravou, popiera zmysel interpretovaných a aplikovaných

právnych noriem a neobsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie prípadu. Odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou obsiahnutou v odvolaní, rozhodnutie je arbitrárne, vnútorne protirečivé a založené na extrémne nespravodlivom výklade zákona. Odvolací súd nevykonával právne posúdenie určítosti a zrozumiteľnosti ustanovenia bodu 5.5. zmluvy a v rozsudku iba poukázal na argumentáciu súdu prvej inštancie. Súdy opomenuli vykonať právne posúdenie textu bodu 5.5. zmluvy a zaoberali sa okolnosťami odlišnými od jeho znenia, teda súdy nesprávne procesne postupovali, ak sa nezaoberali obsahom, právnym významom a výkladom textu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súdy tak postupovali v rozpore s platnou legislatívou [§ 37 ods. 1 v spojení s § 54 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, článok 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS] a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (C-92/11, C-26/13). Súdy tiež nelogicky, nepresvedčivo, ale najmä nedostatočne odôvodnili, ako dospeli na základe vykonaného dokazovania k záveru, že žalovaná preukázala individuálne dojednanie zmluvy, pretože svedok Ing. O. sa ani raz nevyjadril konkrétne k spornej zmluve. Súd venoval veľa času kontraktáčnemu procesu medzi správcom a bankou, a proces dokazovania individuálneho dojednávania viedol nesprávne, zaujato, v prospech žalovanej, v rozpore s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vôbec sa nezaoberal tým, či spotrebiteľia mali možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy so zmluvnými ustanoveniami, a či mali možnosť ovplyvniť obsah zmluvných ustanovení. Aj napriek tomu, že žalovaná nikdy neprodukovala žiaden dôkaz, nenavrhol preukazovanie individuálneho dojednávania so spotrebiteľmi v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd zamietol žalobu z dôvodu „preukázania“ individuálneho dojednávania. Súd neprípustne a bez opory v Občianskom zákonníku preklenul nedostatok individuálneho dojednávania spotrebiteľmi cez priebeh „kontraktáčného procesu“ medzi zamestnancom banky a zástupcom správcu (prokuristom). Z ustanovení Občianskeho zákonníka je pritom evidentné, že individuálne dojednanie musí prebiehať medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a zároveň dodávateľ musí produkovať dôkazy o tom, že skutočne došlo k individuálnemu dojednaniu pri konkrétnej zmluve, ktorá je predmetom súdneho konania. Súd z vykonaného dokazovania vyabstrahoval skutkový stav ohľadom „individuálneho dojednávania“ a „oprávnenosti zvýšenia úrokového rozpätia“ podľa bodu 5.5. takým spôsobom, že jeho závery nie sú v súlade s vykonaným dokazovaním, ale v príkrom rozpore so skutočnosťami, ktoré z dokazovania vyplynuli. Súd prvej inštancie v rozpore s § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka úplne odignoroval zákonný zákaz aplikácie a povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom žalovanou v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Súdy sa osobitne nezaoberali ani aplikáciou § 39 Občianskeho zákonníka, hoci mali. Oznámenie o zvýšení úrokového rozpätia neobsahovalo žiaden dôvod, teda spotrebiteľia nemohli zistiť, či existoval aprobeovaný dôvod zmeny úrokového rozpätia v zmysle zmenovej klauzuly v bode 5.5. zmluvy. Dovolateľ poukazoval i na to, že podľa súdu prvej inštancie oprávnenosť aplikácie zmenovej klauzuly preukázali výpovede svedka Ing. L. a odvolací súd k tejto otázke nezauljal žiaden právny záver a nezaoberal sa ani vyhodnotením správnosti postupu súdu prvej inštancie. Súdy podľa dovolateľa vychádzali z nesprávneho predmetu konania, podali nesprávny výklad a aplikáciu pojmu „značná nerovnováha“ pri posudzovaní neprijateľnosti zmenovej klauzuly a aplikovali neúčinný právny predpis v čase uzatvorenia zmluvy.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca namietal závery súdov, že úrok z úveru predstavuje cenu plnenia, v dôsledku čoho neprichádzalo do úvahy posudzovanie bodu 5.5. zmluvy ako prípadne neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súdy nesprávne vyhodnotili, že zmluvné podmienky (vrátane bodu 5.5. zmluvy) boli individuálne dojednané. Nemožno stotožniť ani so závermi súdov nižšej inštancie, že dôvody jednostrannej zmeny úrokovej sadzby v zmluvnom ustanovení bodu 5.5. boli dohodnuté zrozumiteľne a určito, prečo nebolo možné dojednanie v bode 5.5. posúdiť ako neprijateľné z pohľadu ustanovenia § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súdy dospeli k záverom, že ustanovenie bodu 5.5. zmluvy umožňuje zmenu úrokovej sadzby nielen v neprospech spotrebiteľa (teda sadzbu zvýšiť), ale aj v prospech spotrebiteľa (teda sadzbu znížiť), a teda nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán iba v neprospech spotrebiteľa, aj tieto považoval dovolateľ za nesprávne. Namietal, že v konaní prichádzala do úvahy aplikácia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca vymedzil otázkami: „Je možné individuálne dojsť v zmysle § 53 ods. 2 OZ zmluvné ustanovenia s inou osobou ako spotrebiteľom?“; Sú podmienky uvedené v § 53 ods. 4 písm. a) až w) OZ spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a sú vyjadrené určito, jasne a

zrozumiteľne alebo ak sú individuálne dojednané, považované za neprijateľné a teda neplatné podľa § 53 ods. 5 OZ, alebo sa na ne vzťahuje režim druhej vety § 53 ods. 1 OZ?; Aké sú výnimky aplikácie § 53a ods. 1 OZ na posudzované neprijateľné zmluvné podmienky; patria medzi ne „iné skutkové okolnosti“, „netotožnosť“, prípadne iné zákonné výnimky?; Je možné značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle citovaného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka hodnotiť podľa súdom hypoteticky nastolenej otázky, že by dodávateľ mohol na základe takto formulovaného ustanovenia aj znížiť úrokovú sadzbu, pričom však nikdy k zníženiu nedošlo?“.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za dostatočne odôvodnené a vecne správne, odvolací súd sa podľa nej nedopustil odmietnutia spravodlivosti. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že odvolací súd žalobcom vymedzené otázky vôbec neriešil (čo mal potvrdiť aj samotný žalobca) a dovolací dôvod nebol špecifikovaný v súlade s § 432 ods. 2 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) uznesením zo dňa 27. septembra 2023 sp. zn. 7Cdo/65/2022 dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uviedol, že dovolateľ tento dovolací dôvod nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, keď nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, no naopak pomenoval a vymedzil otázky, ktorými sa podľa jeho názoru odvolací súd nezaoberal, hoci sa nimi zaoberať mal.

6. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu žalobca napadol ústavnou sťažnosťou, ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vyhovel nálezom č. k. III. ÚS 704/2024-35 z 19. augusta 2025, ktorým zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/65/2022 z 27. septembra 2023 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O nároku na náhradu trov konania ústavný súd rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal žalobcovi sumu 530,85 eur. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti ústavný súd rozhodol tak, že jej nevyhovel.

6.1. Ústavný súd v odôvodnení nálezu konštatoval, že už v konaní sp. zn. I. ÚS 61/2024 vec prejednal a rozhodol o skoršej, skutkovo a právne takmer identickej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a dodal, že nemá dôvod sa od svojich skôr vyslovených názorov odchýliť ani v aktuálne prejednávanej veci.

6.2. V skoršom konaní sp. zn. 5Cdo/71/2022, v ktorom sťažovateľ vystupoval ako žalobca, najvyšší súd zamietol dovolanie žalovanej. Všeobecné súdy dospeli v tomto prípade k záveru, že sporná zmluvná podmienka je neprijateľná z dôvodu jej neurčitosti, pretože podľa jej znenia je rozhodnutie o zmene úrokovej miery ponechané na jednostrannom rozhodnutí žalovanej bez jasných, určitých a predvídateľných podmienok, čo založilo zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorej dôsledkom je neprijateľnosť a neplatnosť tejto podmienky. Skutkovou osobitosťou tohto prípadu bolo, že v dôsledku nečinnosti žalovanej (resp. oneskorenosti tvrdení o individuálnom dojednaní) nebolo možné dokazovať, či zmluva o úvere bola individuálne dojednaná. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu, pričom ústavný súd uznesením sťažnosť žalovanej odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 617/2023 z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

6.3. V ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu s obdobným predmetom konania (sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023 a 7Cdo/86/2023) dovolací súd rozhodoval o dovolaniach sťažovateľa proti rozsudkom odvolacích súdov, ktoré potvrdili rozhodnutia súdov o zamietnutí žalôb sťažovateľa. Súď prvej inštancie v týchto prípadoch žaloby zamietol, pretože nepovažoval bod 5.5 zmluvy o úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale za bod platne dojednaný, určitý a zrozumiteľný. Význam tohto bodu bol podľa jeho názoru stranám zrejмый a bolo preukázané, že rokovania týkajúce sa uzatvorenia zmluvy a ich zmien boli dojednané individuálne, pričom za vlastníkov konal správca, ktorý bol odborne spôsobilou osobou a ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť. Najvyšší súd na podklade dovolaní sťažovateľa

rozsudky krajského súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konania. Aj tieto rozhodnutia najvyššieho súdu boli posudzované ústavným súdom a ústavné sťažnosti boli odmietnuté jeho uzneseniami sp. zn. I. ÚS 140/2024, IV. ÚS 663/2023 a sp. zn. IV. ÚS 79/2024 pre zjavnú neopodstatnenosť, keďže išlo o kasačné rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavný súd konštatoval, že nepatria do skupiny rozhodnutí, ktoré by pre sťažovateľa (v týchto prípadoch pre žalovanú) vytvorili už nereparovateľný právny stav, ktorého náprava by po skončení celého konania nebola účelnou.

6.4. Ústavný súd uviedol, že všeobecné súdy ani v aktuálne prejednávanej veci nevyhodnotili sporný bod 5.5 zmluvy o úvere ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, dôvodiac tým, že v procese uzatvárania zmluvy figuroval správca, ktorý sa s obsahom zmluvy preukázateľne oboznámil, čo ich viedlo ku konštatovaniu, že tento bod zmluvy bol individuálne dojednaný. Žaloba sťažovateľa bola zamietnutá, pričom proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie obsahovo totožné s tým, aké uplatnil vo veciach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023 a sp. zn. 7Cdo/86/2023. Najvyšší súd však dovolanie žalobcu odmietol, keďže nevzhliadol jeho prípustnosť. Ústavný súd zhodnotil, že najvyšší súd sa v odôvodnení rozhodnutia síce venoval námietkam sťažovateľa, no nevysvetlil však, prečo v predošlých prípadoch boli dovolania sťažovateľa považované za prípustné a dôvodné, no v danom prípade k tomu nedošlo. Rovnako ako sťažovateľovi, ani ústavnému súdu nebolo zrejmé, prečo v obdobných veciach najvyšší súd posúdil dovolanie rozdielne a to bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal s predošlými rozhodnutiami v týchto veciach. Podľa ústavného súdu takýto postup významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozhodnutia a oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a tento jav v rozhodovacej praxi súdov nemožno tolerovať.

6.5. Ústavný súd, vedomý si toho, že požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí nemožno vnímať absolútne, poukázal na to, že obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť v zmysle čl. 2 ods. 3 CSP spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal (III. ÚS 275/2018). V napadnutom uznesení najvyšší súd vôbec nezmenil skoršie rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/71/2022 a ani rozhodnutia senátu 7Cdo, a tým sa s nimi nevysporiadal. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatoval, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je presvedčivo odôvodnené, a preto ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

6.6. Bez ambícií robiť závery, či ide o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, ústavný súd v závere nálezu akcentoval, že otázkou povahy individuálne vyjednanej zmluvnej podmienky sa vo svojich rozhodnutiach už opakovane zaoberal Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) a tento výklad je pre súdy záväzný v zmysle č. 3 ods. 1 CSP. V konkrétnosti ústavný súd spomenul rozhodnutia SDEÚ vo veci C-226/12 (bod 19) a rozsudok C-110/14 (bod 27). Ústavný súd pripomenul, že súdy sú povinné reflektovať výklad SDEÚ a vyrovnávať sa s otázkou, aké okolnosti viedli spotrebiteľov, že si vymienili proti vlastným záujmom zmluvnú podmienku o jednostrannej zmene úrokovej sadzby, za akých okolností takúto podmienku navrhli individuálne zakoncipovať do zmluvy alebo ju takto vo svoj neprospech upraviť v zmluve, a teda aj s otázkou, či bola súčasťou textu vopred pripraveného návrhu zmluvy.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolať prípustnosť podaného dovolania v prvom rade z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolací súd skôr ako opäť pristúpi k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolaťky o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorým jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces považuje za podstatné zdôrazniť, že viazanosť právnym názorom vysloveným v rozhodnutí ústavného súdu, § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky upravuje to, čo sa v teórii označuje ako vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“, ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť a posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal (k tomu viď aj ĽALÍK, M., ĽALÍK, T. Zákon o ústavnom súde. Komentár. Bratislava: WOLTERS KLUVER SR, 2019, s. 404).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou

všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP identifikoval v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za arbitrárne, vnútorne protirečivé a založené na extrémne nespravodlivom výklade zákona.

17. K vzneseným námietkam dovolací súd vo všeobecnosti poznamenáva, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (por. 9Cdo/224/2021, 9Cdo/213/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

17.1. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je preto dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

17.2. Z obsahu práva na spravodlivý súdny proces procesnej strane nevyplýva jej právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

18. Dovolateľ odvolaciemu súdu (okrem iného) vytýkal, že nevykonal právne posúdenie určitosti a zrozumiteľnosti ustanovenia bodu 5.5 zmluvy a v rozsudku iba poukázal na argumentáciu súdu prvej inštancie. Oba nižšie súdy sa podľa dovolateľa zaoberali okolnosťami odlišnými od znenia bodu 5.5 zmluvy, teda nesprávne procesne postupovali, ak sa nezaoberali obsahom, právnym významom a výkladom textu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súdy tak podľa názoru dovolateľa postupovali v rozpore s platnou legislatívou [§ 37 ods. 1 v spojení s § 54 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, článok 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS] a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (C-92/11, C-

26/13). Súd tiež nelogicky, nepresvedčivo, ale najmä nedostatočne odôvodnil, ako dospeli na základe vykonaného dokazovania k záveru, že žalovaná preukázala individuálne dojednanie zmluvy, pretože svedok Ing. O. sa ani raz nevyjadril konkrétne k spornej zmluve. Súd venoval veľa času kontraktáčnemu procesu medzi správcom a bankou, a proces dokazovania individuálneho dojednávania viedol nesprávne, zaujato, v prospech žalovanej, v rozpore s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vôbec sa nezaoberal tým, či spotrebiteľia mali možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy so zmluvnými ustanoveniami, a či mali možnosť ovplyvniť obsah zmluvných ustanovení.

19. V prejednávanej veci súd prvej inštancie a ani odvolací súd nevyhodnotili sporný bod 5.5 zmluvy o úvere ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže boli toho názoru, že v procese uzatvárania zmluvy figuroval správca, ktorý sa s obsahom zmluvy preukázateľne oboznámil, čo súdy viedlo ku konštatovaniu, že predmetný bod zmluvy bol individuálne dojednaný.

20. V danej súvislosti sa ústavný súd vyjadril, že si je vedomý toho, že požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí nemožno vnímať absolútne, obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch, no v takom prípade je súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť v zmysle čl. 2 ods. 3 CSP spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované a aby sa nimi súd argumentačne vysporiadal (III. ÚS 275/2018). Vzhľadom na to, že najvyšší súd vo svojom uznesení skoršie rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/71/2022 a ani rozhodnutia senátu 7Cdo vôbec nezmenil a teda sa s nimi nevysporiadal, dospel v danej veci ústavný súd k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je presvedčivo odôvodnené, a preto ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konania.

21. Ako zdôraznil aj ústavný súd, najvyšší súd vo veciach s obdobným predmetom konania (napr. sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023, 7Cdo/86/2023, 4Cdo/78/2023, 4Cdo/77/2023, 1Cdo/51/2023, 2Cdo/66/2022, 9Cdo/66/2022, 7Cdo/32/2023, 2Cdo/40/2023, 9Cdo/86/2023, 5Cdo/87/2023) rozhodoval o dovolaniach žalobcu 1/ proti rozsudkom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí žalôb žalobcu preto, že nepovažoval bod 5.5. zmluvy o úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale za bod platne dojednaný, určitý a zrozumiteľný. Význam predmetného bodu bol podľa názoru súdu prvej inštancie zmluvným stranám zrejмый a bolo preukázané, že zmluvy a ich zmeny boli dojednané individuálne, pričom za vlastníkov konal správca, ktorý bol odborne spôsobilou osobou a ktorý mal možnosť znenie zmluvy ovplyvniť. Najvyšší súd na podklade dovolaní žalobcu 1/ rozsudky odvolacieho súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konania s tým, že vo vzťahu k uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania (§ 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP) uviedol, že z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. mája 2023 vychádzal ako z prejudikatúry, ktorá už vyhodnotila právnu otázku týkajúcu sa neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešená. Viaceré z uvedených zrušujúcich dovolacích rozhodnutí boli na základe ústavnej sťažnosti predmetom prieskumu ústavným súdom, ktorý ústavné sťažnosti žalovanej odmietol s tým, že napadnuté rozhodnutia nepatria do skupiny rozhodnutí, ktoré by pre sťažovateľku vytvorili už nereparovateľný právny stav.

22. Najvyšší súd uvádza, že aj keď predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne a obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch (čl. 2 ods. 3 CSP), v prejednávanej veci je toho názoru, že pokiaľ obsahovo totožná zmluvná podmienka bola predmetom skúmania súdmi nižšej inštancie a bola právoplatne vyhlásená za neprijateľnú (z dôvodu neurčitosti pojmu „miera rizika klienta“) a najvyšší súd takéto právne posúdenie neoznačil za nesprávne (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022), pričom ani v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu s obdobným predmetom konania tento názor nebol spochybnený, potom od takéhoto názoru sa dovolací súd nepovažuje za potrebné odkloniť, stotožňuje sa s ním a v celom rozsahu naň odkazuje, lebo je plne aplikovateľný aj na prejednávanú vec.

23. Najvyšší súd dodáva, že vo všeobecnosti možno uviesť, že rozdielna rozhodovacia prax súdu o „totožných“, resp. obdobných veciach nie je žiaduca. Zákonná formulácia princípu právnej istoty vyjadrená v čl. 2 CSP chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Inými slovami, princíp predvídateľnosti

rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahů môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje právnu istotu a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva.

24. Vychádzajúc zo základného princípu vyjadreného v č. 2 ods. 1 a 2 CSP dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nezohľadňuje určenie predmetnej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, porušuje právo žalobcu na spravodlivý proces. Preto dovolací súd konštatuje, že žalobca opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

25. S poukazom na vyššie uvedené, ako aj vychádzajúc zo záverov ústavného súdu vyjadrených v náleze č. k. III. ÚS 704/2024-35 zo dňa 19. augusta 2025, dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v konaní podľa § 420 písm. f) CSP. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

27. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zrušené z procesných dôvodov, dovolací súd sa už nevyporiadoval s namietaným nesprávnym právnym posúdením ako ďalším dôvodom dovolania (bod 3.2.).

28. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

29. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.